

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

A városfejlesztés eszközei.

(Befejező közlemény.)

(1.) A városok fejlődésére minden tekintetben nagy hatással vannak az építkezések, minden lehető el kell tehát követni az építkező kedv fokozására. Az építkező kedv természetes alapja a szükséglet, kell tehát, hogy a közönség mindig tájékozva legyen a kielégítendő lakásszükségletről. Az építkező kedv fokozásának közismert eszköze az adómentesség, ebben tehát minden egyéb kedvezményvel együtt a legbővebben kell az építkezőt részesíteni. A hatóság kötelessége lévén az építkezést köz- és tűzbiztonság szempontjából ellenőrizni ezzel kapcsolatban tanácsokkal szolgálhatna arra is, hogy miként lehet egészséges, célszerű, jövedelmező épületeket emelni szóval gazdaságosan építkezni.

A városfejlődésnek jelentékeny akadálya az, hogy a városok nálunk rendszerint drágán építkeznek s ezen felül

még rengeteg pótmunkák költségét kell viselniük. Így aztán nem csoda, ha egy-egy középület vagy közmű létesítése után anyagilag kimerülnek és kedvüket is veszítik. Ennek a rosz és drága építkezésnek okát a hozzáértők legfőképp abban találják, hogy a városi építményeket rendszerint rövid idő alatt kell megteremteni, azoknak szinte egy varázsütésre kell létesülniök, mint a mesékben a tündérváraknak. Már pedig az olcsó és jó építkezéshez idő kell.

Nem szabad tehát azt a rosz szokást követni, hogy a pályázat meghirdetése után pár hétre már a döntés is meglegyen a tervek fölött, az árlejtés közzététele után az árlejtést rögtön meg is tartásuk s az építkezés is azonnal megkezdendő legyen. — A tervező művész, az építő, a vállalkozó mindig jobb és olcsóbb munkát termel, ha meg van a hozzávaló ideje. Hiszen csak természetes dolog, hogy a vállalkozó olcsóbban építhet, ha figyelembe veheti, hogy pl. a szükséges téglamennyi-

séget a helyszínén talán épp maga állíthatja elő vagy meglevő készletét értékesítheti, mint ha az időrovidsége miatt azt vagy bármi más építkező anyagot máshonnan mindenestre drágábban kell beszerezni, természetes továbbá az is, hogy olcsóbban lehet vállalkozni, ha a földmunkálatokat enyhe télen vagy kora tavasszal lehet fogatosítani, mikor munkaerő van bőven s így olcsó.

Hasonlóan sok károsodástól menekülnek a városok, ha ügyelnek az általuk kötött szerződések tartalmi és alaki szabályszerűségére. Számos kártérítési per és alaptalan követelés támadt már abból, hogy a szerződések körül hanyagul, felületesen jártak el a város hivatalos vezetői. Főleg a kisebb városokat fenyegeti a veszedelem, hol a tisztviselők közt kellő jogi képzettséggel bíró nem igen van.

A városfejlesztés érdekében szükséges, hogy mentül több jövedelmi forrást nyisson meg a város s így a városfejlesztéshez szükséges pénzt mentül könnyebben teremthesse elő.

Tanódné öröksége.

Irta: GOTTIER LAJOS.

Senki sem tudta, hogy mivan köztük. Pedig a világ sokat foglalkozott velük. Berkedy István már évek óta udvarolt a szép szalmaözvegynek, a ki tizennyolcz éves korában vált el az uratól. Tanódné olyan légiés, filigrán teremtés, a kiről el lehetne hinni, hogy nem több husz évesnél. Pedig már jóval tul volt a harminczon, mikor egy szép napon értesítették, hogy a volt ura meghalt.

Régen elfeledett, kelleetlen história volt az ő egész házassága, a melyre csak úgy gondolt néha vissza, mint valami rossz álomra. Nem értették meg egymást, s mindkettő hibás volt egy kiesít. A mikor elváltak, a gyerekasszony jóformán azt sem tudta, hogy mit ír alá a közjegyzőnél. Pedig azzal az aláírással egy éves kis lányáról lemondott örökre. A törvény a férjnek ítélte a gyermeket. Az elválás úgy történt, hogy az asszony tovább viselte a Tanódy nevet, mert nem akarta római katolikus hitét elhagyni.

Nem mondhatni, hogy a szép asszonyt

a volt ura halála valami különösen meghatóta volna. Annál nagyobb hatással volt reá az a kellemetlen mellékkörülmény, hogy Tanódy halálával a nyakába szakadt egy tizennyolcz éves leány, a ki tizenhét év óta nem látott.

Ez volt az urától az összes öröksége. A kiesi asszony ott ült a hintaszékben, százszor meg százszor elolvassa a tudósítást, a mikor Berkedy István belépett a kis szalonba.

— Itt van, olvassa ezt. — És izgatottan nyújtotta át a levelet vendégének.

Az esodalkozva nézett rá, s hogy átfutotta a sorokat, látva az asszony kétségbeesését, hangos kacagásban tört ki.

— Van azon mit nevetni! — és Tanódné úgy odavágta a sarokba a felíg kieszitt cigarettát, hogy csak úgy szikrázott bele.

— Már hogy ne nevetnék . . . , oh! nagy leányos mama! . . . a mikor látom, hogy milyen vad örömmel várja a leányát.

A férfi leült közel hozzá s a keze után nyult az asszonynak.

— Hagyjon békét. — És idegesen rántotta el kezét.

A férfi megsodorta szép szőke bajuszát.

— Pedig most már több joggal nyulhatok a keze után, tudva, hogy özvegygyé lett. — Komolyan nézett a szeme közé. . . .

— Arról még ráérünk beszélni. Nagyobb gond nekem egyelőre az a leány.

Berkedy szivarra gyujtott.

— Hogy hívják a lányát?

— Tudom is én! . . . Zsuzska tán!

— Vajjon milyen? Szőke-e vagy barna? Hasonlít magához?

Tanódné ijesztő gyorsasággal himbálódzott a hintaszékben.

— A mikor utoljára láttam, egy éves volt s akkor nem igen hasonlított reám. . . .

Berkedy megcsóválta a fejét.

— Javíthatatlan!

Denikve a kilátásba helyezett késői „anyai örömök” nagyon megzavarták Tanódné eddigi gondtalan életét.

II,

Ott ült az udvarlójával svábhegyi nyaralójának a verandáján, a mikor egy gyászruhás szőke hölgy jelent meg a küszöbön.

Tanódné felállt ültéből és kíváncsian mustrálta végig a váratlan látogatót. Az zavartan forgatta napernyőjét kezében.

Ilyen jövedelmi források a városok által létesített, fentartott és házilag kezelt közművek és közüzemek.

Ma már hazánkban is számos város van, mely villam telepeket, fürdőket, közlekedő eszközöket, vízvezeték stb. alkotott és tart üzemben s velük jövedelmét gyarapítja. A villamosvilágítás eszméjével már nálunk is foglalkoznak, de még arról nem volt szó, hogy a villamos világítást magának a városnak kellene megcsinálni. Kétségtelen szükség van ma már fürdőre is nálunk, a villamteleppel kapcsolatban tehát egy gőzfürdő is létesítendő volna. Ezekkel nemcsak közszükséget elégítenénk ki, hanem ha e műveket természetük és a helyviszonyok alapos ismeretével állítanók föl, a városnak nem megvetendő jövedelmet hajtának.

Utoljára kerül rá a sor, bár a városfejlesztésben mindig elüljár: a helyi sajtó. Aki nyitva tartja a szemét, annak lehetetlen meg nem látni, hogy mily nagy szerepe van a helyi sajtónak a városfejlesztésben. Számos gyakorlati eszmét és tervet hoz felszínre, buzdít, lelkesít annak kivételére, napirinden tart kérdéseket, melyek közérkékből nyilvántartandók, hiányokat tár föl, hibákat ostromoz, méltányolja és nyilvánosságra hozza az érdemet és elismerést csikar ki számára, szóval gazdasági, társadalmi és kulturális hasznára van a városnak mindenképen. Ez tudatja a nagyközönséggel, hogy a város és község gyűlésein micsoda teendők és tervek forognak szóban s így

megadja a módot a közönségnek, hogy minden hivatalos intézkedésről, mely életét és érdekeit közelről érinti, tudomást szerezzon, ellenőrizhesse a képviselőre küldött embereket s így sorát nemcsak a törvényekben lefektetett jog szerint, hanem valósággal is maga intézhesse. — Amely városnak jó ujságai vannak, ott a város fejlődése biztosítva van.

H I R E K.

— **Ügyvédi vizsga.** Dr. Szily Ádám szigetvári kir. járásbírói aljegyző, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

— **Diploma és kinevezés.** Verbőczy István, állatorvostanhallgató Verbőczy János közkórházi gondnok fia, a budapesti állatorvosi akadémián oklevelet nyert s ugyancsak oda tanár segéddé lön kinevezve.

— **Magyarnők a tüdőbetegéért.** Páratlan sikerű az a felhívás a melyet a „József főherceg szanatorium egyesület“ a magyar hölgyvilághoz intézett. Az egész országból lelkesen gyűltek a magyar hölgyek az alá a zászló alá, melyet a humanizmus lobogtat és melyre a magyar nép nagy veszedelmének a tüdőbetegség elleni küzdelem van írva. Arra a lelkes felhívásra, amelyet József főherceg intézett városunk hölgyvilágához, többen közölték az egyesülettel, hogy az első népszanatórium létesíthetése érdekében készséggel vállalkoznak a jótékony célú sorsjáték sikerének előmozdítására, mely sorsjátékot az egyesület saját hivatalnokaival egyesületileg rendeztet, mely tehát nem üzletszerű vállalat. Ugy értesülünk, hogy Lukács György főispán s az egyesület elnökének kérelmére vármegyénk főispánja meleghangú felhívást intézett vármegyénk községi

jegyzőihez, szeretettel ajánlva, hogy a népméltósági actiót minden erőből, lelkesedéssel támogassák. — A felhívásnak bizonynyal szintén fogantja lesz: Itt közöljük még, hogy az egyesületnek a hölgyek részére átnyújtandó oklevelek rajzán egy nagy művésznünk most dolgozik.

— **A gazdasági egyesület új titkárja.** A somogyvármegyei gazdasági egyesületnek legutóbb tartott közgyűlésén 35 pályázó közül, nagy többséggel Bogyay Emil lett titkárnak megválasztva.

— **Kinevezés.** A kaposvári pénzügyigazgató Herczeg Ernő szigetvári lakost az itteni adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakoronokká nevezte ki.

— **Artézi kutak a megyében.** A f. hó 7-iki megyegyűlésen elhatározott, hogy Bareson, Nagyatádon és Csurgón artézi kutakat furjanak.

— **Virilistáink.** Szigetvár n. község képviselőtestülete legtöbb adót fizető tagjainak 1905-évre kiigazitott névjegyzéke a következő: Szigetvári takarékpénztár, gróf Andrassy Sándor, Hergert József, gróf Andrassy Sándorné, Duchon Ödön, Lázits Victor czég, Beck Dániel, Ocsodál Gusztáv, Weichart Rezső Schlesinger Jakab, Nagy Ernő, Rechnitzer Sándor, Kohn Jakab, Visy Sándor, Salamon Jenő, Szalay József Stern Sándor, Izraelita hitközség, Szt. Ferenczrendi szerzet, Ferencz Dávid, Összesen 20. A legutolsó helyre jutott adófizetőnek adó összege 345 kor. 50 fillér.

— **Tűz.** A m. héten Lajosfa pusztán Stern Lajos patai nagybérő kárára egy nagy kazal szalma égett porrá. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen, — de valószínű, hogy gondatlanságból eredt.

— **A pécsi jogász dalárda hangversenye,** a „Korona“ szálloda nagytermében midőn e sorokat írjuk még javában folyik. Az eddig előadott első három szám valóban sikerültnek mondható. S ezekből itélve hisszük, hogy minden egyes műsordarab kifogja elégíteni közönségünket. Különb lapunk jövő számában bővebb referátát közlünk a tegnapi estélyről.

— Én Tanódy Zsuzsanna vagyok.

— Oh! Zsuzska! . . .

És a kicsi asszony a vállára borult az érkezőnek.

— Édes kis leányom! Te vagy?! Te! Te! — Össze meg összecsókolta az arcát.

A „kis leány“, a ki egy fővel volt magasabb az édes anyjánál, némán tűrte az ömlengéseket. Aztán kíváncsian nézett a háttérben cigarettázó magyarra.

— Ez itt jó barátunk, Zsuzska! Berkedy István.

A leány nyugodtan nézett végig az emberen, a ki könnyedén meghajolt előtte. Aztán kezét nyújtotta felé.

A kis Tanódy né anyai szíve megmozdult ennek a kifogástalan modoru, szép leánynak a láttára. Ez az ő leánya! Hiába, a vér nem válik vízzé.

Berkedy rövid ideig maradt még, aztán tapintatosan magukra hagyta őket.

Anyja és leánya ketten uzsonáztak. Az asszony sokat kérdezősködött a leánytól, a ki minden kérdésre nyugodtan, röviden felelt, inkább szemlélő és megfigyelő álláspontot foglalva el.

Aztán teljes otthoniassággal állt föl az

asztaltól és elszedte a terítéket. Mintha egész világeletemben itt lett volna idehaza. Az sóhajta nézett végig nyulánk, karesu alakján, melyen a fekete kázmér-ruha ideálisan érvényesült.

— Olyan horihorgas, mint az édes apja volt. . . Egészen olyan. . .

III.

Másnap együtt sétáltak a köruton, hárman. A gyönyörű szép tavaszi napon csak úgy hullámozott a nép föl s alá.

— Mama igazán! . . . És Zsuzska zavartan nézett Berkedyre. Ne haragudjál, hogy figyelmeztettek, de ne neved olyan hangosan, mert az föltűnő, itt az utcán.

— Látja; István! — a szép asszony komikus kétségbeeséssel apellált a gavallérhoz. — Vénsegemre milyen nevelőnöt kaptam.

— Hiszen tudja, ha őszinte akarok lenni — Berkedy mosolyogva nézett rájuk — ennek a nevelőnőnek talán igaza is van.

— Köszönöm az őszinteséget.

És Tanódy né idegesen csukta be csipkés napernyőjét.

Az ilyen jelenetek napirenden voltak közöttük. Az a komoly nyugodt modoru nagy

leány határozottan imponált az ő szeles modoru, örökké izgó-mozgó kicsi mamájának. Olyanok voltak egymás mellett, mint a tűz és a víz. De azért szerették egymást. Kiki a maga módja szerint. S ha nézeteltérés volt közöttük, rendszeren Berkedyhez apelláltak, a ki tiz eset közül kilencszer Zsuzskának adott igazat, Tanódy néval semben.

— Nem is hiszem, hogy maga igazán szeret engem, Berkedy. — Szólt egy alkalommal Tanódy né az ő régi lovagjához.

— És miből következteti ezt?

A férfi nyugodtan gyújtott szivarra.

— Csak abból, hogy maga épen úgy, mint Zsuzska, folyton leczkéztetnek és ezer hibát fedeznek fel bennem.

— Az csak azért van mert szeretjük.

— Köszönöm az ilyen szeretetet.

Berkedy kihajolt a veranda erkélyéről, mely alatt vidám kiráduló társaság haladt el.

— Oh! a tanácsosék! — Tanódy né egy pillanat alatt áthajolt a korlátan és érdeklődéssel nézte a sétálókat. — De milyen lehetetlen színű blúza van annak a Klotildnak! Hogy lehet ilyen fölvenni?! — És öszszecsapva a két kezét, hangos nevetésben tört ki.

— **Ujenczjelentkezés.** Figyelmeztetnek mindazon idegen hadkötelesek, akik jövő évre sorozás alá kerülnek, hogy a lakhelyükre illetékes községi előljárásnál még e hó folyamán jelentkezzenek.

— **Állásuktól felfüggesztett tanárok.** A közigazgatási bizottság *Gulyás Ferencz* dr. kir. tanfelügyelő indítványára *Örmös Péter* és *Grosz Samu* szigetvári polgári iskolai tanárokat felekezeti gyűlöletért, botrányos viselkedésért és hasonló dolgokért egyhangulag hozott határozata értelmében felfüggesztette állásuktól.

— **Elfogott gyujtogató.** Rettenes boszút akart állani f. hó 8-án *Kungli Antal* bécsi lakos nevéjén *Streng Annán* (kitől elválni készül), valamint szomszédján *Saller Jánoson* kívül meg ellenséges viszonyban van. Az elvetemült ember, ugyanis a szomszédja háza falánál felhalmozott száraz kukoricaszárt felgyújtotta és pedig azért, hogy a közvetlen szomszédzsátságban lévő két ház *Salleré* és az ő nejeé porrá égjen. Szerencsére azonban gonosz tettét idejekorán észre vették és a tüzet mielőtt a házba kapott volna sikerült eloltani. A gaz gyujtogatót a csendőrök elfogták.

— **Uj állami iskolák.** Boldogasszonyfa községben a vallás és közoktatásügyi miniszter teljes államköltségen állami iskolát szervezett, mely f. évi december hó 1-én kezd meg működését. Ugyancsak a pálfalui r. kath. iskola is államosított.

— **Jóslat.** Budapestről írják nekünk: Az ismert osztálysorsjegy-főelárusító cég, *Kiss Károly* és Társa bankháza tulajdonosának évekként elzött egy cigányasszony megjósolta, hogy az általa árusított sorsjegyeknek a szerencse minden 5-ik sorsjátéknál fog bámulatosan kedvezni. A jóslat tényleg bevált, amennyiben *Kiss Károly* és Társa az

5-dik és 10-ik sorsjátéknál óriási nyereményeket fizetett ki vevőinek. A közönség most természetesen még nagyobb feszültséggel várja a 15-ik most kezdődő sorsjáték eredményét. Ugyyszólván közismert hiedelem, hogy a 15-ik sorsjátékban ismét ezen bankház sorsjegyei lesznek a legszerencsésebbek, minél fogva a Kis bankház sorsjegyei rendkívül nagy keresletnek örvendenek.

— **A közbiztonság megyénkben.** Somogyvármegyében az utóbbi 3 hóban a következő bünesetek fordultak elő: Hatóság elleni erőszak 8 esetben; pénzhamisítás 5 eset; szemérem elleni büntett és vétség 6-szor; ember élete elleni büntett és vétség 19 esetben; testi sértés előfordult 104; lopás 181; rablás, zsarolás 3-szor; orgazdaság és bűnpártolás 25 esetben és végül gyujtogatás 92 történt.

— **Jó tett helyébe jót ne várj** ez a közmondás teljesedett be *Herceg Mihály* (aligvári csárdánál lakó) urad. erdőőrön. Ki a napokban panaszkolta a csendőrökön, hogy özv. *Gertenics Józsefné* (pesti kofa) *Ilona* nevű 18 éves leányával, kik távoli rokonok, ezelőtt 3 héttel meglátogatták őket s miután az öreg asszonynak üdülésre volt szüksége, az ő és neje vendégszeretelüket vették igénybe. A napokban azonban a pesti vendégek bucsut vettek a vidéki jó rokonoktól, kik keserűen tapasztalták, hogy *Gertenics Ilona* kisasszony egy 50 koronás bankjegyet is vitt magával emlékebe, melyen mint kiderült *Szigetvárott* nagyobb ruhanemű bevásárlásokat eszközölt és szépen kistafirozva visszaszökött kedvencz helyére Budapestre. A tolvaj vendég kisasszonyt körözik.

— **Adófizetés.** A pénzügyigazgató jelentése szerint az elmúlt hóban a 7 adóhivatálnál összesen 257,066 kor. 23 fillér egyenes adó folyt be tehát 117,818 kor. 16 fillérrel több, mint a múlt év eme hónapjában.

— **Megjönnek a színészek.** A m. hét folyamán már itt járt *Dobos Nándor*, *Fehér Károly* színtársulatának titkárja, ki a helybéli és vidéki színpártoló művelt közönség körében már eddig is elég szép számu bérletet gyűjtött. A társulat, mely f. hó 15-én érkezik *Léváról* városunkba, f. hó 16-án kezdi meg előadásainak sorozatát. Első és bemutató előadásul „Az aszfaltbetyár“ 3 felvonásos fővárosi életkép kerül színre melyet *Feld Máttyás* és *Faragó Jenő* irtak, zenéjét pedig *Barna J.* szerző. Az igazgató jelentésében a legkiválóbb új darabok bemutatását új díszletekkel és korhű jelmezekkel ígéri, valamint társulatának erősbödését is jelzi. Várakozással nézünk elébe az idei színi sáisonnak és elmondhatjuk, ha a társulat a közönség fokozódó igényeinek megfelel, — úgy a pártolás sem marad el.

— **Kedves vendégek.** Hogy mennyire szeretik nálunk a végrehajtót, azt az alábbi eset is igazolja. A közelmúlt napokban *Bagó József* helybéli bognárnál két kellemetlen ur tette tiszteletét. Ez a kétnem szívesen látott vendég pedig nem volt más, mint a városi adó végrehajtó és a rendőrkáplár, kiket *Bagó Józsefné* a képzelhető legnagyobb előzékenységgel fogadott, ami természetes is. A vendégek a nagy kínálásra először is helyet foglaltak a szobában, de midőn már az ingóságokat is leakarták foglalni, erre meg annyira megörült *Bagóné*, hogy távozni akaró vendégeit szívesen marasztotta továbbra is. Mondván, hogy várják meg míg kedves férje is megérkezik. De a vendégek nem akartak tovább alkalmatlankodni és készülődtek. Mire *Bagóné* kiugrott a szobából s hivatlan vendégeire rá zárta az ajtót, hogy addig megne szökhessenek, míg ő férje urát a munkáról haza nem hívja s be nem mutathatja neki a fogoly végrehajtót és társát. A vendégek mint mondják nagyon meglepődtek s mi

Berkedy visszafordult. Az ajtóban *Zsuzska* állott összevont szemöldökkel.

— De mama! az istenért!

A fekete szalagos fehér piké-ruha hízgelgően simult karesu alakjához.

— Kegyelem! Kegyelem!

Tanódné tréfás rémülettel kulesolta össze kezeit s fejet hajtott *Zsuzska* előtt.

A másik perczen már a nyakába borult és össze vissza csókolta a lány piruló két arcját.

— Oh! Te kedves, okos fejem, te!

Zsuzska alig tudott szabadulni tőle. *Berkedy* belevágta magát a hintaszékbe és szívből kaczagott.

A lenyugvó napsugár bekandikált a hederá levelei közt s mintha glóriával övezte volna a szép leány hamvas szőke haját . . .

IV.

Zsuzska és *Berkedy* közt lassanként olyan félig pajtáskodó, félig bizalmas viszony jött létre. A férfinék fogalma sem volt róla, hogy a leányra milyen veszedelmes ez a játék. A leány pedig, az ő érintetlen, szüzies lényével teljesen átadta magát annak az eddig ösmeretlen gyönyörűségnek, a mit a *Berkedy*vel való nap-nap utáni érintkezés okozott neki.

Ugy történt, hogy egyszer *Berkedy* és az özvegy közt heves jelenet játszódott le. A férfi végre tisztában akart lenni a hely-

zettel és határozott választ követelt az asszonytól. Hozzá megy-e feleségül, vagy nem? Az asszony pedig az ő szokott, szeszélyes elbizakodottságában röviden bánt vele. Sem igent, sem nemet nem mondott. *Berkedy* ingerülten, csak nem köszöntés nélkül távozott.

Zsuzska mitsem tudott az egészről.

Másnap a férfi komoly elhatározással lépte át a *Tanódy* villa küszöbét. Hogy megállt a veranda küszöbén, *Zsuzska* egyedül ült a hintaszékben, kezében könyvvel, a melyből nem olvasott.

— Jó napot!

A lány összeresztet

Berkedy nevetett.

— De azért ne ijedjen úgy meg tőlem. Nem vagyok én emberévő.

Zsuzska pirulva mutatott helyet maga mellett.

— Nagyon el voltam gondolkozva.

— Itthon van a mama?

— Nines itthon édes anyám. Bement a városba s csak estére jön haza.

A férfi idegesen pödörte meg bajuszát.

— Pedig nagyon szerettem volna beszélni veled.

A leány csodálkozva névelt rá.

— Komoly dologról van szó, a mely mindkettőnk sorsát örökre eldönti.

Zsuzska bibor-piros arccal sütötte le

szemét.

— És magát ez meglepné, *Zsuzska*? Nem ösmeri szándékodat?

A lány alig hallhatóan rebegte:

— Kérem ne siessen úgy a dologgal. Várjunk még . . . Hiszen alig ösmerjük egymást.

Berkedy agyán villámgyorsan futott át egy gondolat! Ez a leány félreérti őt! S ez a félreértés eszmét adott neki. Micsoda megoldás és micsoda boszu, azon a szeszélyes kaczer asszonyon! . . .

A mint végig nézett ezen a piruló szép leányon, a ki olyan volt, mint az első szüzies szerelem allegóriája, szíve hevesen kezdett dobogni, s az elhatározás hamar kész volt lelkében.

— *Zsuzska!* — és megfogta a lány kezét — föl tudná-e maga találni velem a boldogságot? El tudná-e szánni rá magát, hogy a feleségem legyen?

A lány nem vont vissza kezét.

A férfi fölé hajolt s forró ajkaival a fülét kereste . . .

— Édes! Meglásd milyen holdoggá teszek . . .

A lány megborzongott.

Az ünnepélyes csöndet csak egy eltvedt méh döngicsélése zavarta meg, mely ott repkedett a fejük felett.

tehetek mást, mint újból helyet foglaltak addig, míg a férj meg nem érkezett. S ezután az udvarias család a kapuig kísérte a bezárt drága vendégeket.

Öngyilkosság a kórházban. A kínos betegség elől menekült a halálba Antal István bűri lakos, ki súlyos szív és vesebajával a helybeli kórházban feküdt. A szerencsétlen ember a fölötti elkeseredésében, hogy betegsége gyógyíthatatlan f. hó 8-án éjjel hasba szurta magát. Mint értesülünk a boidogtalan Antal, f. hó 11-én a szurás következtében meghalt s most már minden bajától megszabadult.

— **Artézi kutjaink veszedelmében.** Tudvalevő dolog, hogy sehol a földkerekségen annyi artézi kut nincs, mint Magyarországon. Az utolsó nyári szárazság miatt különösen sok artézi kutat furnak szerteszét az országban. Még a hegyvidéki községekben is kísérleteznek a mély furásokkal, a mikre temérdek pénz pazarolnak s többnyire hiába. Számos furóvállalkozó tönkre ment már oly módon, hogy a saját rizikójára furt viz után a dombtetőkön s magas fekvésű községekben, a hol természetesen vizet nem kapott. De ez még a kisebbik baj, a mely csak egyes községeket s egyes vállalkozókat sújt. Sokkal nagyobb veszedelem fenyegeti a rendszertelen furások miatt a már meglevő artézi kutakat. Ugyanis — mint a „Műszaki Világ“ közli — a mélységbeli viztartó rétegek annyira meg vannak csapolva, hogy a kiömlő víz mennyisége évről-évre fogy. Így Versecen ma már minden artézi kútból szivattyuzni kell a vizet, míg a nyolevadás éveiben magától szökött fel a víz több méternyi magasságra. Ennek pedig az az oka, hogy jelenleg több mint száz kut van Versecen s egyik a másiknak a vizét elvette. A szegedi vasúti állomás kutja, a mely kezdetben naponként négyezer hektóliter vizet adott magából, ma már alig ad kétezer hektólitert s a vízoszlop is mind mélyebbre süllyed úgy, hogy ma holnap ezt is szivattyuzni kell. A vízmennyiség fogyásának az oka szintén az mint Versecen. Szeged városában és vidékén újabban annyi artézi kutat furtak, hogy a föld mélyében levő vízforrások már kimerültek s nem képesek valamennyi kutat táplálni. Ehez hasonló példa, sajnos, igen sok van az országban. Valóban ideje volna már törvényt hozni a parlamentnek az artézi kutak rendszeres furásáról, vagy legalább is kormányrendelettel szigorítani a cizéltalan furásokat s megszabni, hogy bizonyos távolságokon belül ne legyen szabad új kutakat furni.

— **Országos vásárunk.** A holnap és holnap után nálunk tartandó országos vásár, remélhető, hogy elég forgalmas lesz, ami iparosaink és kereskedőink érdekében csakugyan kívánatos is lenne.

— **Egy elmaradt Amerikai utazás.** Alig egy pár hete történt, hogy egy felvidéki munkás-család a nagy nyomor és munkahiány miatt el akarta hagyni hazánkat. Csakély vagyunkjukat pénzre tették és Fiuméban hajóra szállottak. Csak legényfiuk maradt itthon, mert még katonaköteles volt. De ez is elhatározta, hogy ha az új világban kedvez szülőinek a szerencse, ő is kivándorol az új hazába. A hajóstársaság első állomásán, Palermóban, a kivándorló hajó fedélzetén a kikötés első pillanatában két rendőr kereste fel a mi emberünket és tolmács segítségével megértették vele, hogy egyelőre nem utazhatik tovább se ő, se a családja. A szegény ember kétségbeesve rimázkodott és izgatottan kérdezte: „Hát miért akarnak letartóztatni, mikor semmit sem vétettem?“ Csak hosszas magyarázat után sikerült vele megértetni, hogy a rendőrséghez érkezett sürgöny alapján, hogy magyarországi fia kéri, ne utazna tovább, mert a nála megőrzésre hagyott osztályorsjegye, melyet Török A. és Társa bankházában Budapest, Teréz-körut 46. sz. alatt vásárolt, megnyerte a legnagyobb főnyereményt. Természetes, hogy ilyen örömteljes meglepetés után sietve visszautazott falujába és eszéigába se jutott Amerikába kivándorolni.

CSARNOK.

Az én képtáram.

— Emlékezés Josephstadtról. —

Irta: Teleki Pál.

Nekem is van egy kis képtáram. Őt képből áll az egész, de nem adnám oda másnak híresebb képgyűjteményéért sem. Mert ezeknek az én képeimnek lelkük is van, ezek beszélni tudnak.

Josephstadban készült mind az öt.

Berzsenyi Lénárd ezredes volt a mesterük.

Oh mennyi bú, bánat, kétségbeesés emlékéiről beszél az az öt kép.

El-el nézem őket.

Nézem míg szemem megtelik könnyvel s a könny-prizmán át egy kép tárul elém.

Egy nagyon szomorú kép . . .

* * *

Josephstadban vagyunk.

A szomorú emlékezetű, annyi magyar hős, önzetlen honfi által százszor megátkozott josephstadti várbörtön egyik négy lépés széles, tíz lépés hosszú czellájában.

Három ágy van a czellában. A vasrostélyos ablak előtt (jobban mondva alatt) egy durván összetákoltt fenyőfa asztal áll. Rajta pár kötet könyv és aranyozott papírárában egy olajfestésű arckép.

Rendkívüli szépségű férfit ábrázol honvéd huszárnagy ruhában. Fekete szakállal, sötét, fölfelé kunkorodó bajusszal, lelkes mélytűző, olajbarna szemekkel.

Oh mennyi önbizalom, remény, férfias bátorság van e szemekben kifejezve.

E szép férfiú Kutassy Pál 48/49-iki honvéd-husár őrnagy volt.

Van még egy másik kép az asztalon, hátával a falnak támasztva. Ez olajfestmény. Ez is Kutassy Pált ábrázolja: Őrnagy ruhában, kezében kivont karddal, amint fekete csataménen ülve üszkös gerendákon ugrat át vágatás közben.

Mennyi harszani tűz, mennyi halált megvető elszántság van ez arczban kifejezve. . .

A börtönczellának három lakója van. Az első ágyán ül. Ez Kutassy Pál, kit az a két festett kép ábrázol.

Bizony arcképeiről alig ismernék rá. Az egész alak meg van törve. Az egykor oly kedves, szép arczon vigasztalan bú, reménytelen elkeseredés tükröződik vissza. Elmélázva néz a levegőbe. Ő maga sem tudja hogy hova. Talán a fényes közelmúlt csatlóka képeit látja maga előtt, avagy a keserű vég, katasztrófáin mereng. . .

Bal lába polyával be van kötözve. Ugy mondják, hogy ez sánemunka közben tört el. Roszul fort össze s a rabkórház orvosai újra eltörték.

Oh, mit kellett szegénynek testben is szenvednie . . . !

Ma kelt fel először ágyából.

Testét sötét, olajszin-zöld, bő hálókő-

*) A leírt 3 képet s az említett két gyémántos gyűrűt nálam bárki megnézheti. Tanukkal tudom igazolni azonosságukat. A két gyűrűről egyszer már tettem említést „Akasztófa alatt“ című czikkemben.

T. P.

pönyeg takarja. Balkeze kis ujján két értékes gyémántgyűrű fénylik. Mindkettőt kebelbarátjától, Nagy Sándor volt tábornokától kapta, kit Aradon végeztetett ki eszeveszett dühében a reakezió. Ágya fölött egy szegre akasztva lóg saját bilinése. (Ez a bilinés is birtokomban van. Mikor bajából felépült a beteg, újra ráadták).

A börtön második lakója Berzsenyi Lénárd, a tehetséges festőművész, ki szabadságharcunkban ezredesi rangot viselt. Most is festészettel foglalkozik.

Kutassyt festi le.

Mellette a padlón, ágyához támasztva, két befejezett olajfestménye áll. Mindakettő tájkép.

Josephstad környékéről emlékezet után festve. . .

Berzsenyi balkezén rabláncz van, melynek másik vége jobb lábához van erősítve. Valahányszor mozdul, annyiszor csörrenik a láncz . . .

A harmadik alak egy rozszant széken ül.

Ő a mi feledhetlen emlékü Rómer Flórisunk. Felkent homloku benzés áldozópap, győri gimnáziumi tanár, a későbbi nagytudományu régiségbuvár és történész.

Ő is lánczra van verve.

Épen a „Kativárit“ olvassa.

„Kativári“ volt ez a rabok éczlapjának melyet Olmützben a fogházban szerkesztett (természetesen a porkolább tudta nélkül) Silye Gábor, Hajdu-Böszörmény városának egykori képviselője s a szabadságharc alatt kormánybiztosa, ki később a Hajdu kerület főkapitánya lett. Elbeszélésünk korában az olmützi vár tíz évre elítelt rabja volt. „Kativárnak“ csufolták keserű humorukban raboskodó hőseink Olmützben azt az épületet, melyben fogva voltak, mert az ugynevezett „Katalin kapu“ mellett állott.

A Kativárit valószínűleg úgy csempészte be valaki Josephstadba. Hogy hogyan, ezt már nem tudom.

Ime, egy forgácsa a josephstadti fájdalmas, de lelkemet mégis fölemelő emlékeknek.

Szerkesztői üzenetek.

K. B. Apró dolgait szívesen látjuk.

D. D. N. Lad. Szíves tudósításait máskor is köszönettel vesszük.

Egy apa. Helyben. Névtelen, panaszos sorait azért nem közöljük, mert a beküldőt legalább nekünk — ismernünk kell. Nevezze meg magát s úgy a jövő számban helyet adunk a közleménynek.

R. A. Helyben. A fenti üzenet Önnek is szól.

M. . . s szerk. Pécs. A cs. pt. a kívánt czimre küldjük.

Bohócz. Ne bolondozzon az ur! Nem lehet.

Lelet. Kérdezze meg az adóhivatalban, ott készséggel felvilágosítják.

NYILT-TÉR.

Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Nyilvánosságra szánt Elismerés!

Weiner Lajos szigetvári szobafestő a szigetvári plebánia lakot oly izléses és oly művésziesen festette ki igen jutányos áron, hogy bátran és lelkiismeretesen merem mindenkinek ajánlani. Ugy az én mint a felülvizsgáló szakközegnek legnagyobb elismerését vívta ki magának.

Szigetvárott 1904. nov. 9.

Herger József
plebános

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy Morgenstern Mór urát, a „Délsomogy“ 1904. évi két lapszámában megjelent Nyiltéri közleményekben, személyében megsérteni nem akartam.

Szigetvár, 1904. november 9.

Gál Miksa.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint Árak a legujabb jelzés szerint 50 klgr. ként értetődnek,

Szigetvár, 1904. november 11-én.

Buza	uj	—	K.	9 50	9 60
Rozs	„	—	„	7 40	7 50
Árpa	„	—	„	6 —	7 —
Zab	„	—	„	6 40	6 50
Tengeri „csöves,				3 50	4 50
Bükköny	„	—	„	6 —	6 50
Bab	uj	—	„	10 —	—

Kiadja a szerkesztőség.

A leghiresebb kötőgépek
házi és ipari célra
I. styriai kötőgépgyár
magyar képviselése
Budapest VII. Erzsébet-körút 23.
részletfizetésre is kapható.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Varrógépek és kerékpárok raktára.
Fogl József Lajos.

Szoba- diszfestő!

Weiner Lajos Szigetvár.

Elvállalja **szobák, termek, templomok, folyosók, lépcsőházak** stb. legizlésebb és divatos kifestését, a legegyszerűbbtől a legazdagabb kivitelben, jutányos ár mellett, gyors és pontos kiszolgálattal.

Megjelent

és
Kozáry Ede könyvkereskedésében kapható:
Vinczelérvény. Szőlőmunkások és gazdák részére. Irta: Vaday József.
Ára 80 fillér.

Tanonczok felvétele!

Szigetvári czipőgyárunkban 13 éven felüli **fiuk felvételnek** és 14 napi próba után, 2 korona heti fizetésben részesülnek.

Neumann és Bienenfeld.

Egy csinos hintó, jó lovakkal fuvarozásra rendelkezésre készen áll,

Zanathy Józsefnél SZIGETVÁROTT.

Értesítés.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy a régi jó hirnevű

Weichart-féle sütődét átvettem.

Üzletemben készítek a mai kor igényeinek teljesen megfelelő jó minőségű tejes és vajas süteményeket. (Kiflit, zsemlyét, császár-zsemlyét, perczet stb.) melyek úgy izre, mint kinézésre a követelményeknek megfelelnek.

Megrendelésre, e szakmába vágó bármi féle luxus-sütemények kaphatók.

A t. közönség pártfogását kéri.

Kormos Ferencz
sütő-mester.

PÉNZ

4 és fél % -os

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangú pénztézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

§Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszcreten.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

Budapest, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb árfolyam mellett megvételnek.

Osztálysorsjegyek: $\frac{1}{1}$ K 12.—, $\frac{1}{2}$ K 6.—, $\frac{1}{4}$ K 3.—, $\frac{1}{8}$ K 1.50. (Válaszhelyeg.)

Unhert Antal temetkezési vállalata, Szigetvár

Elvállal hulla szállítást vasuton és saját gyászkoocsiján, minden irányban

Raktáron tart:

ércz és fa koporsókat, sirkoszorukat és szemfedőket nagy választékban. Különösen ajánlja ércz koporsóit, melyek a földbe temetve sem horpadqak össze.

Ne vegyen senki hangszert
míg

Reményi Mihály
műhangszerész es. és kir. szabalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zene-Akadémia szállítója, 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44. II.

Ujdonságok
az őszi idényre!

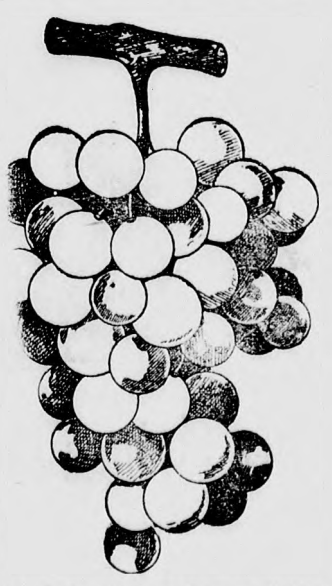
Óriási választék a legújabb selymek, bársonyok, flanellok, szövetek és pargetokban.

Különlegességek
a legújabb téli kabátok és szőrmeárukban!

Kitünő minőségű
Tennis flanellok!
Maradékok félárban!

Deutsch Dávid fia
divatáruházában
Szigetvárott.
(Takarékpénztár épületben).

„Milleniumtelep“ Nagyősz.

Legolcsóbb árak! Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője
csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Kiváló szerencse Törökknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereséménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek, köztük

a legnagyobb nyereseményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény.

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

nyerhetnek ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összesen.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

¹/₈ eredeti sorsjegy frt — .75 vagy kor 1.50; ¹/₄ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

¹/₂ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; ¹/₁ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 24-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás már f. é. november hó 24-én és 25-én lesz.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a.

II. fiók: Múzeum-körut II a III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem }
} postautalvánnyal küldöm }
} mellékelem bankjegyekben (bélyegekbem) } A nemtetsző förlendő.

Feltétlenül